

**Protokół kontroli problemowej przeprowadzonej
w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach
w dniu 19 grudnia 2011 r.**

1. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli, jej siedzibę, adres oraz imię i nazwisko kierownika:

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach posiadającego NIP: 959-08-30-858, REGON: 003677051. Kierownikiem Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie jest Pani Grażyna Pisarczyk. W strukturze Ośrodka w trzech odrębnych siedzibach funkcjonują:

- Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego z siedzibą przy ulicy 1 Maja 196,
- Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie wraz z Hostelem przy ul. Kollątaja 4,
- Ośrodek Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, mieszczący się przy ulicy Wiśniowej 3,

Dokonano wpisu do książki kontroli Ośrodka pod numerem 1/2011.

2. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

1. Dariusz Łuczak – nr legitymacji służbowej 01 – kierujący zespołem inspektorów – Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – starszy inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC w Wydziale Polityki Społecznej – upoważnienie Nr 1317/2011 z dnia 13.12.2011 r., upoważnienie Nr 11/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r.
2. Anna Korcipa (dowód osobisty ANG782675) – inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC w Wydziale Polityki Społecznej – upoważnienie Nr 1318/2011 z dnia 13.12.2011 r., upoważnienie Nr 10/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r.

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 19 grudnia 2011 r. oraz 16 stycznia 2012 r.

4. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli były:

- A. Działania interwencyjne oraz działania w zakresie zapewnienia schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i dzieciom pozostającym pod ich opieką.
- B. Sposób prowadzenia działań terapeutyczno - wspomagających z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.
- C. Sposób zaspokojenia przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie potrzeb bytowych osób w nim przebywających.
- D. Kwalifikacje osób zatrudnionych w Ośrodku.

Kontrolą objęty został okres od 1.08.2010 r. do 19.12.2011 r.

5. Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

Art. 36 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r, Nr. 175, poz. 1362 z późn. zm.), art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2010 r. nr 125, poz. 842) i § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 roku w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

6. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. A Działania interwencyjne oraz działania w zakresie zapewnienia schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie:

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW) został utworzony w 2006 roku w ramach realizowanego, na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez powiat grodzki Kielce zadania zleconego z zakresu administracji rządowej. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach (SOW) współtworzy lokalny system przeciwdziałania przemocy w Rodzinie. Jest realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

przyjętego na lata 2008 - 2013 uchwałą Nr XXIV/528/2008 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 29 maja 2008 roku. SOW Kielce posiada 3 dobrze wyposażone, niezależne siedziby (łącznie 30 pomieszczeń). Ośrodek realizuje m. in. poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, poradnictwo prawne, socjalne - prowadzi terapię małżeńską i rodzinną, mediacje rodzinne, interwencję kryzysową, konsultacje medyczne (psychiatra), grupę edukacyjno-motywacyjną dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Ponadto Ośrodek ze środków pochodzących z budżetu państwa od kilku lat realizuje program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie (Ośrodek Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, mieszczący się przy ulicy Wiśniowej 3).

SOW współpracuje ze służbami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym, które profesjonalnie zajmują się pomaganiem, zapewniają bezpieczeństwo i udzielają wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji przemocy domowej lub w kryzysie (np. żaloba, rozwód, choroba, uzależnienie i innych).

Zakres prowadzonych przez Ośrodek działań interwencyjnych:

Podczas rozmowy z Kierownikiem SOW Panią Grażyną Pisarczyk – uczestniczącą w czynnościach kontrolnych na podstawie upoważnienia Zastępcy Dyrektora MOPR w Kielcach (załącznik nr 1 do akt kontroli) ustalono, że:

Przyjęcia interwencyjne są w SOW realizowane dla osób doznających przemocy w rodzinie, pochodzących z terenu całego kraju. Osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej są przyjmowane natychmiast. Zakres interwencyjny jest realizowany w następujących formach:

Pomoc ambulatoryjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie jest świadczona bezpłatnie od poniedziałku do piątku, w godz. 7³⁰ – 18⁰⁰ przez SOW przy ul. 1-go Maja 196 oraz Punkt Interwencyjno – Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie przy ul. Kollątaja 4 (czynny całodobowo). Do 19 grudnia 2011 r. z pomocy PIK skorzystało 190 osób, z czego 45 zostało umieszczonych w Hostelach mieszczącym się przy Punkcie Interwencyjno-Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie.

Pomoc całodobowa ma formę bezpiecznego schronienia, jest realizowana za pośrednictwem Hostelów SOW mieszczącym się przy Punkcie Interwencyjno – Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (ul. Kollątaja 4). Hostel SOW jest placówką całodobowego, okresowego pobytu (do 3-ech miesięcy - z możliwością jego przedłużenia

w uzasadnionych przypadkach), przeznaczoną dla 10 osób. W Hostelach SOW całodobowo prowadzone są dyżury pracownika merytorycznego (psychologa, pedagoga lub terapeuty).

Z informacji oraz dokumentów okazanych przez Z-cę Kierownika SOW Panią Marię Pokładek wynika, że w od 1.01. 2011 r. do 19.12.2011 r. w Hostelach przebywało 45 osób, z czego 21 stanowiły osoby dorosłe (w wieku od 21 - 61 lat – poniżej tabela), a 24 – dzieci. W tym czasie w Hostelach przeprowadzono 447 indywidualnych rozmów o charakterze doradczym, miały miejsce 3 konsultacje psychiatryczne.

Tabela 1. Przewidywany wiek osób dorosłych przebywających w Hostelach w 2011 r.

Wiek	Liczba osób
21 lat	1
22 lata	3
23 lata	1
24 lata	1
26 lat	1
28 lat	2
29 lat	3
30 lat	1
32 lat	2
34 lata	1
35 lat	1
40 lat	1
43 lata	1
44 lata	1
61 lat	1

W okresie objętym kontrolą (tj. od 1.08.2010 - 19.12.2011 r.) w Hostelach przebywały łącznie 64 osoby, z czego 34 stanowiły dzieci.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w Hostelu SOW zespołowi inspektorów została udostępniona dokumentacja klientów Hostelu. Zapoznano się z dokumentacją 3 klientów, jednakże na potrzeby gruntownej analizy zespół inspektorów dokonał losowego wyboru jednej kartoteki (licząca 157 stron - kserokopia dokumentacji personalnej klientki stanowi zał. nr 2 do akt kontroli).

Z analizy kserokopii dokumentacji zawierającej karty informacyjne Pani K. oraz jej dwójki dzieci, plan wyjścia z sytuacji przemocy, plan pracy, kartę ewaluacji, kartę dot. podjętych działań monitorujących i innych dokumentów towarzyszących wynika, że klientka - Pani K. zgłosiła się do Hostelu w dniu 15.02. 2011 wraz z dwiema małoletnimi córkami M.- lat 8 i A.- lat 10. Pani K. została skierowana do Hostelu po interwencji dyżurnego II Komisariatu Policji w Kielcach przy ul. Kollątaja 4. Jak wynika z zapisów zawartych w karcie informacyjnej klientki przed skierowaniem kobiety do placówki dyżurny odbył rozmowę telefoniczną z pracownikiem Hostelu. W momencie zgłoszenia się do Hostelu klientka nie posiadała przy sobie dokumentów i rzeczy osobistych, widoczne były ślady pobicia (zasiniony policzek). Z przeprowadzonej przez pracownika Hostelu wstępnej rozmowy z Panią K. wynikało, że mąż nadużywał alkoholu od ok. 12 lat, przemoc w rodzinie trwa ok. 9 lat. Z dokumentacji wynika, że Pani K. była w wieku 29 lat, posiadała własny dochód i była czynna zawodowo. Po raz pierwszy Pani K. została pobita przez męża będąc w ciąży. Od 11 lat klientka stara się o mieszkanie socjalne – decyzja jest jednak rozpatrywana odmownie ze względu na zameldowanie klientki u rodziców posiadających duży metraż mieszkaniowy. Z informacji zawartych w karcie informacyjnej wynika, że Pani K. korzysta z pomocy Rejonu Opiekuńczego „Białogon” MOPR w Kielcach, jest też objęta dozorem kuratorskim ze względu na ograniczenie jej władzy rodzicielskiej w stosunku do małoletnich córek. Młodsza Córka M. ma 8 lat, jest uczennicą 2 klasy Szkoły Podstawowej. Jak wynika z rozmowy przeprowadzonej z dziewczynką w obecności matki przez pracownika Hostelu w dniu 15.02.2011 dziewczynka była szarpana, wyzywana, oraz kilkakrotnie wraz z matką i siostrą wyganiana przez ojca z domu. M. była również świadkiem awantur domowych, widziała jak ojciec bił, popychał oraz szarpał matkę. Siostra M. – A. ma lat 10 jest uczennicą 4 klasy Szkoły Podstawowej. Doświadczyla ze strony ojca szarpania, popychania, słyszała od ojca, że nie jest jego córką. Była świadkiem zdarzeń, w których dochodziło do przemocy ze strony ojca w stosunku do matki (bicie, szarpanie, popychanie, kopanie wyzwiska).

W trakcie pobytu klientki w Hostelu względem niej oraz dzieci zostały podjęte następujące działania:

Pani K. – uczestniczyła w 71 spotkaniach indywidualnych z terapeutą Hostelu. Pracownik nawiązał kontakt z kuratorem Sądu Rejonowego sprawującym dozór nad klientką

z powodu ograniczenia władzy rodzicielskiej klientki. Kobieta korzystała z konsultacji lekarza psychiatry, został wspólnie z terapeutą opracowany plan wyjścia z sytuacji przemocy, oraz indywidualny plan pracy.

W trakcie spotkań indywidualnych została podjęta praca nad analizą sytuacji rodzinnej klientki oraz jej relacji z rodziną generacyjną. Omówione zostały trudności wychowawcze i problemy zdrowotne dzieci klientki. Pani K. otrzymała pomoc w kwestiach procedur prawnych związanych z toczącymi się sprawami sądowymi (wspólnie z terapeutą pisane były wnioski i pisma do Sądu i Prokuratury dot. rozvodu itd.). Terapeuta był obecny w Sądzie i Prokuraturze podczas toczących się spraw. Pani K. uczestniczyła w zajęciach grupowych Treningu Umiejętności Społecznych. Córka M. – podczas pobytu odbyła 7 rozmów indywidualnych prowadzonych przez terapeuta, dotyczących omówienia sytuacji rodzinnej emocji i uczuć z nią związanych. Dziewczynka wykonała w trakcie spotkań rysunek rodziny, który stanowił podstawę do dalszej pracy indywidualnej ukierunkowanej na diagnozę problemów wynikających z doświadczania przemocy w rodzinie.

Córka A. (lat 10) – uczestniczyła w 27 rozmowach indywidualnych prowadzonych przez terapeuta Hostelu, w trakcie których poruszono problematykę zachowań w sytuacjach trudnych, sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych, omówiono sytuację rodziną, emocje i uczucia z nią związane. A. uczestniczyła również w zajęciach socjoterapeutycznych prowadzonych w Placówce Opieki Doraźnej „Azyl” w Kielcach, mieszczącej się w tym samym budynku co Hostel.

W dniu 26.06. 2011 Pani K. opuściła wraz z córkami Hostel i przeprowadziła się do wynajętego przez siebie mieszkania. Z działań ewaluacyjnych podjętych przez pracowników SOW wynika, że klientka zrealizowała zobowiązania określone w planie pracy (złożony został wniosek alimentacyjny, wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej ojca dzieci pani K., zawiadomienie o przestępstwie znęcania się nad rodziną). Klientka była w stałym kontakcie z kuratorem rodzinnym, skorzystała z porady terapeuty uzależnień w związku ze stwierdzonym problemem alkoholowym, który był przyczyną ograniczenia władzy rodzicielskiej. W ramach monitorowania działań podejmowanych przez klientkę do dnia 04.08.2011 odbyły się 3 spotkania indywidualne (podczas pierwszego pracownik Hostelu towarzyszył klientce w rozprawie sądowej, na kolejnych dwóch omawiano problemy klientki wynikające z samodzielnego zamieszkiwania oraz ustalono kolejny termin spotkania. Od 4.08.2011. do chwili obecnej klientka jest w kontakcie indywidualnym z pracownikiem PIK- u.

Pomoc telefoniczna jest świadczona osobom doznającym przemocy w rodzinie za pośrednictwem telefonu zaufania pod nr : **(41) 368 18 74** – telefon czynny od poniedziałku do piątku w godzinach pracy SOW, tj. od 8-00 do 18.00. W soboty, niedziele i święta specjaliści telefonów zaufania całodobowo dyżurują pod nr: **195 13** (anonimowy, bezpłatny z telefonu stacjonarnego) oraz pod nr **41 366 10 52**.

W zakresie interwencyjnym Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kielcach zapewnia:

-Ochronę przed osobą stosującą przemoc:

Usytuowany w budynku II Komisariatu Policji w Kielcach (ul. Kollątaja 4) Hostel przebywającym w nim osobom gwarantuje bezpieczeństwo. Sprawcy przemocy, ani osoby nieuprawnione nie mają wstępu na teren obiektu. Obiekt jest zamknięty i monitorowany przez firmę ochroniarską. Hostel wyposażony jest w wideomofon, ma oddzielne, niezależne wejście. W sytuacji zagrożenia istnieje możliwość szybkiego wezwania funkcjonariusza policji przebywającego w sąsiadującym z Hostelem Komisariacie.

-Pomoc psychologiczną, prawną, dostęp do pomocy medycznej:

Osoby doznające przemocy w rodzinie mogą natychmiast skorzystać w SOW z tych form pomocy, zarówno w placówce ambulatoryjnej jak i całodobowej. W placówce świadczącej pomoc ambulatoryjną (przy ul. 1 Maja 196) są zatrudnieni: psycholodzy, pedagodzy, specjaliści pracy socjalnej, pracownicy socjalni. Placówka całodobowa (Hostel) zatrudnia psychologów, pedagogów oraz terapeutę. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia zatrudnia również prawnika. Jest on odpowiedzialny za udzielanie porad prawnych podopiecznym placówki ambulatoryjnej jak i całodobowej. Ponadto Ośrodek zatrudnia psychiatrę (umowa zlecenie), który w razie potrzeby jest dostępny w placówce ambulatoryjnej i całodobowej.

W każdej sytuacji związanej z zagrożeniem zdrowia i życia, zarówno w momencie przyjęcia do Hostelu jak i w czasie pobytu w nim zapewniana jest pomoc medyczna – SOW korzysta z usług medycznych przychodni zdrowia usytuowanej przy ul. Kryształowej 3. W przypadkach koniecznych (bezpośrednie zagrożenie życia bądź zdrowia) osoby zgłaszające się do SOW kierowane są do szpitala lub wzywane jest pogotowie ratunkowe. Ponadto w trybie interwencyjnym Ośrodek przy ulicy 1 Maja 196 korzysta z pomocy medycznej przychodni zdrowia mieszczącej się na parterze budynku Ośrodka.

Z chwilą przyjęcia osoby do Hostelu dokonywana jest ocena ryzyka w zakresie zagrożenia jej bezpieczeństwa i dzieci będących pod jej opieką. Sytuacja każdej osoby - od chwili przyjęcia

do Hostelu po realizację konkretnych oddziaływań jest opisana za pomocą ściśle określonej dokumentacji gromadzonej w sposób uporządkowany i systematyczny. Kontrolujący dokonali wrywkowo przeglądu 3 teczek opisujących sytuację 3 osób przebywających w Hostelu. Każda osoba w momencie przyjęcia do Hostelu otrzymuje następujące dokumenty:

- informację na temat zasad pobytu w placówce (kserokopia regulaminu Hostelu stanowi zał. **nr 3** do akt kontroli),
- informację na temat procedury sanitarno – higienicznej (zał. **nr 4** do akt kontroli).
- osoby przyjmowane do placówki wraz z dzieckiem, są informowane, że pełna odpowiedzialność za dziecko w trakcie pobytu w Hostelu spoczywa wyłącznie na nich samych (formularz oświadczenia, które osoba przyjmowana jest zobowiązana podpisać stanowi zał. **nr 5** do akt kontroli).
- pracownicy merytoryczni informują osobę o formach pracy jakie będą prowadzone z dzieckiem. Osoba, która wyraża zgodę na objęcie dziecka daną formą oddziaływań potwierdza ten fakt na piśmie (zał. **nr 6** do akt kontroli).
- każda nowo przyjęta osoba fakt zapoznania się z w/w zasadami pobytu w placówce potwierdza podpisaniem oświadczenia (druk formularza stanowi zał. **nr 7** do akt kontroli).

Dla każdej dorosłej osoby zgłaszającej się zarówno do Hostelu jak i placówki ambulatoryjnej zakładana jest karta informacyjna. Zawiera ona podstawowe dane personalne osoby, informacje o jej najbliższej rodzinie, stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, opis sytuacji życiowej i rodzinnej.

Karta klienta Hostelu dodatkowo zawiera uwagi osoby przyjmującej oraz wskazanie adresu zamieszkania/pobytu po opuszczeniu placówki (formularze kart informacyjnych stanowią zał. **nr 8** do akt kontroli). Karta informacyjna zakładana jest również dla dziecka klientki/ta Hostelu. Oprócz jego danych personalnych zawiera ona rubryki dot. m.in. przebytych chorób, pobytu dziecka w ośrodkach wsparcia, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dozoru kuratorskiego, doznanej przemocy pośredniej (gdy było jej świadkiem) i bezpośredniej oraz uwagi osoby przyjmującej (formularz karty informacyjnej dziecka stanowi zał. **nr 9** do akt kontroli).

Kadra Hostelu pracuje w oparciu o kontrakt. Podpisanie kontraktu przez ofiarę przemocy w rodzinie stanowi warunek rozpoczęcia współpracy SOW z osobą na rzecz przywrócenia jej równowagi życiowej (formularz kontraktu stanowi zał. **nr 10** do akt kontroli). Pracownicy SOW z osobą doświadczającą przemocy omawiają i przygotowują plan bezpieczeństwa obejmujący również dziecko znajdujące się pod opieką klientki/ta. Ponadto kadra merytoryczna SOW wraz z osobą przebywającą w Hostelu opracowuje plan wyjścia z sytuacji przemocy w rodzinie oraz plan pracy uwzględniający podział zadań/zobowiązań między pracownika prowadzącego i osobę

podopieczną. Oba dokumenty własnoręcznie podpisują pracownik oraz klient (formularze planu wyjścia osoby z sytuacji przemocy oraz planu pracy z klientką/tem stanowią zał. nr 11 i 12 do akt kontroli).

Integralnym elementem planu pracy jest formularz ewaluacji, który uwzględnia wszelkie aktualizacje i modyfikacje w zakresie pracy z klientem. Plan pracy dla danej osoby jest weryfikowany pod względem zasadności podejmowanych działań po miesiącu od dnia przyjęcia osoby do SOW i na miesiąc przed opuszczeniem przez nią Hostelu.

W momencie opuszczania przez osobę placówki całodobowej SOW informuje o tym fakcie właściwy dla niej ze względu na wskazane miejsce zamieszkania/pobytu Ośrodek Pomocy Społecznej. Przekazuje również informacje na temat zrealizowanych działań na rzecz osoby. Część osób (zwłaszcza ta, która nie uważała za zasadne podejmowanie współpracy z SOW w zakresie zmiany sytuacji życiowej) opuszczających Hostel, w krótkim czasie trafia do Domu dla Matek z Maloletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży przy ul. Słonecznej 9. Są to zwykle osoby roszczeniowe, które nie chcą wziąć odpowiedzialności za swoje życie, nie dostrzegają potrzeby usamodzielnienia. Ten fakt potwierdza również Z-ca Kierownika SOW Pani Maria Pokładek – pracująca z osobami przebywającymi w Hostelu. Z rozmowy z Panią Grażyną Pisarczyk wynika, że osoby, które podjęły współpracę w trakcie pobytu w Hostelu, często po jego opuszczeniu korzystają dodatkowo z usług świadczonych przez SOW przy ul. 1 Maja 196 w formie ambulatoryjnej.

Każdorazowo, po zaprzestaniu przez osobę korzystania z usług SOW tak świadczonych w formie ambulatoryjnej jak i całodobowej, pracownicy SOW (w porozumieniu z właściwym miejscowo dla danej osoby OPS) monitorują jej sytuację przez okres sześciu miesięcy.

Ad. B. Działania terapeutyczno-wspomagające:

SOW prowadzi pracę indywidualną i grupową z osobami doznającymi przemocy, jej sprawcami oraz ze świadkami przemocy w rodzinie, w tym z dziećmi. Działania te prowadzone są w 3 niezależnych siedzibach Ośrodka z wykorzystaniem następujących form i metod pracy:

- diagnozy problemu przemocy w rodzinie
- diagnozy sytuacji dziecka w rodzinie dotkniętej przemocą
- indywidualnego planu pomocy, z uwzględnieniem potrzeb, metod pracy, czasu pomocy
- edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- poradnictwa psychologicznego (interwencja kryzysowa- objęto nią 44 rodziny w 2011 r., wsparcia psychologicznego dla dorosłych i dzieci, konsultacji i porad dla dorosłych, terapii indywidualnej dla dorosłych, pomocy psychologicznej dla dzieci)
- poradnictwa prawnego, (bezpłatne porady i konsultacje prawne, pomoc w sporządzaniu pism procesowych itp.) - w 2011 roku udzielono 471 porad prawnych dla 245 osób,
- poradnictwa pedagogicznego (porady, konsultacje wychowawcze – w 2011 r. udzielono 129 konsultacji dla 119 osób; pedagogizacja rodziców, wprowadzanie elementów szkoły dla rodziców, terapia pedagogiczna, pomoc w nauce, terapia zajęciowa)
- poradnictwa socjalnego (pomoc w dostępie do świadczeń pomocy społecznej, praca socjalna, towarzyszenie m. in. w sądzie, reprezentowanie interesów w urzędach, instytucjach,
- procedury „Niebieskich Kart” w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, współpracę ze służbami, aktywizowanie środowiska lokalnego, itd.). Z informacji uzyskanych od Kierownika SOW wynika, że do dnia 30 listopada b.r. założono 245 „starych” Niebieskich Kart oraz 32 „nowe”.

Oddziaływania terapeutyczno-wspomagające są prowadzone przez SOW zarówno w formie grupowej jak i indywidualnej. Zajęcia grupowe prowadzone są w dwóch grupach edukacyjno-motywacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie, z czego jedna jest zamknięta i przeznaczona dla osób przebywających w Hostelu SOW, druga natomiast stanowi grupę otwartą – dla wszystkich osób doznających przemocy, działa przez cały rok.

Rodzaje treningów psychologicznych prowadzonych przez SOW dla osób doznających przemocy w rodzinie to m. in.: Trening Zastępowania Agresji ART (praca w 8-osobowych grupach), Trening asertywności z elementami relaksacji (9 – osobowe grupy), Trening Rozwoju Osobistego TRO z elementami arteterapii (9 - osobowe grupy), Trening Umiejętności Społecznych dla osób przebywających w hostelu SOW (w b.r. roku brały w nim udział wszystkie osoby dorosłe tj. 21 osób), Terapia zajęciowa i relaksacja dla dzieci, gry, zabawy, bajki terapeutyczne dla dzieci.

Zajęcia indywidualne realizowane są poprzez:

- terapię indywidualną, w nurcie terapii krótkoterminowej – integratywnej;
- psychodynamiczną, w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach;
- psychosomatoterapię – praca z ciałem, relaksacja;
- pedagogizację rodziców z wykorzystaniem elementów Szkoły Dla Rodziców;
- psychoterapię integratywną zaburzeń lękowych u osób doznających przemocy;

- psychoterapię integratywną depresji u osób doznających przemocy;
- psychoterapię integratywną zaburzeń lękowych u dzieci;
- elementy terapii pedagogicznej dla dzieci.

SOW prowadzi zajęcia wspomagające osoby doznające przemocy w rodzinie, tj:

- konsultacje, terapia indywidualna dla osób współzależnych od alkoholu (od 1.01.2011 – 30.11.2011 zorganizowano 80 spotkań, w których wzięły udział 53 osoby)
- terapię indywidualną ukierunkowaną na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie przez nią umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc (umiejętność ochrony praw, wzywania pomocy, proszenia o pomoc, wyrażania potrzeb i dbania o nie, obniżenia poziomu lęku, korzystania z pomocy prawnej, opracowania planu bezpieczeństwa, przygotowania się do sprawy sądowej etc.)- od 1.01. 2011 do 30.11.2011 r. SOW zrealizował 3171 tego typu działań,
- mediacje rodzinne – tylko w uzasadnionych sytuacjach (w okresie objętym kontrolą odbyło się 36 spotkań przeznaczonych dla 20 osób z 9 rodzin),
- terapię rodzinną i małżeńską – tylko w uzasadnionych sytuacjach - 143 spotkania dla 34 rodzin,
- grupę edukacyjno – motywacyjną i konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu (w okresie objętym kontrolą odbyło się 575 konsultacji dla 52 rodzin)
- udziela konsultacji wychowawczych rodzicom, dziadkom, (odbyło się 129 tego typu konsultacji),
- dokonuje oceny sytuacji dzieci i udziela im wsparcia oraz pomocy: psychologicznej (w b.r. 1081 dzieci SOW objął pomocą psychologiczną), pedagogicznej (102 dzieci), terapeutycznej (kierowanie na zajęcia socjoterapeutyczne, trening umiejętności społecznych, trening zastępowania złości, organizacja czasu wolnego, zajęcia relaksacyjne, pomoc w nauce) – przeprowadzono 471 tego typu spotkań dla 245 osób,
- pracuje nad poprawą relacji pomiędzy rodzeństwem w rodzinie dotkniętej przemocą, praca terapeutyczna – pomoc psychologiczna - dot. fobii szkolnych, bulimii, anoreksji,
- udziela pomocy i wsparcia psychologicznego za pośrednictwem telefonów zaufania (216 rozmów w b.r.)

Ponadto kadra SOW w b.r. udziela pomocy w formie dyżurów specjalistów w Punktach Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ad. C. Zakres zaspokajanych potrzeb bytowych:

Z informacji udzielonych przez Kierownika SOW oraz z przeprowadzonej przez zespół inspektorów wizji lokalnej wynika, że Hostel dysponuje miejscem dla 10 osób. Posiada m. in.:

- ✓ **2 pokoje – sypialnie**, maksymalnie do 5 osób w pokoju (zgodnie z obowiązującym standardem), z zachowaniem zasady nie rozłączania rodzin. Pokoje są wyposażone w tapczaniki, szafki nocne, szafy ubraniowe, łóżeczka dziecięce, lampki nocne. Pokoje są urządzone estetycznie.

Jeden z pokoi pełni rolę tzw. „izolatki”. Jest przeznaczony dla osoby przyjętej interwencyjnie, w złym stanie zdrowia, w kryzysie – potrzebującej spokoju i izolacji lub dla osoby, która w czasie pobytu w placówce jest chora. Placówka z uwagi na przebywanie w niej czasem bardzo małych dzieci separując w „izolatce” osoby chore dba o to, aby infekcje się nie rozprzestrzeniały. Osoba, w chwili przyjęcia ma zapewnioną koldrę, poduszkę, prześcieradła, koce. Jeśli jest taka potrzeba placówka zapewnia również odzież, piżamę, kapcie, itp.

W 2011 roku wszystkie pomieszczenia Hostelu zostały pomalowane. Budynek jest ocieplony i wymieniono stolarkę w oknach.

- ✓ **Pokój dzienny z miejscem do zabaw dla dzieci** – wyposażony w kanapę, fotele, stolik, komodę, lampę, telewizor, miękki dywan, kosze z zabawkami. Do dyspozycji są czasopisma, książki, kasety video i CD (m. in. z bajkami dla dzieci), puzzle, gry.
- ✓ **Pokój do nauki** – jest odrębnym pomieszczeniem, do którego nie mają dostępu małe dzieci. Zapewnia to dzieciom w wieku szkolnym możliwość odrabiania lekcji w dobrych warunkach. Pokój jest wyposażony w biurka, krzesła, dywan, lampki, komputer, biblioteczkę zaopatrzoną w książki, lektury i pomoce szkolne.
- ✓ **Pokój terapeutyczny** – zapewnia odpowiednie warunki do pierwszego kontaktu i prowadzenia terapii. Jest usytuowany w cichej części korytarza, wyposażony w: stolik, krzesła, komody, obrazki, dywan.
- ✓ **2 łazienki** – wyposażone w: wannę, kabinę prysznicową, 3 toalety, 2 umywalki, lustra, szafki

na podstawowe środki higieny osobistej. Łazienki są dostosowane zarówno dla osób dorosłych jak i dzieci. Do dyspozycji dzieci są: wanienska do kąpania niemowląt, nakładki na sedes, bezpieczny stopień ułatwiający dostęp np. do umywalki.

- ✓ **Pomieszczenie do prania i suszenia** – duża powierzchnia korytarza jest wydzielona do rozstawienia suszarek i suszenia prania. Przy małej liczbie osób przebywających w Hostelu, do tego celu może być wykorzystywana także duża łazienka, w której jest usytuowana pralka i wirówka.
- ✓ **Ogólnodostępną kuchnię** z miejscem do spożywania i przygotowywania posiłków, wyposażona jest w meble kuchenne, zlewozmywak, niezbędny sprzęt AGD, stoły i krzesła, w tym stolik i krzeselka dla małych dzieci. W kuchni są naczynia: kubki, talerze sztucze, garnki, patelnie, pojemniki do przechowywania żywności w lodówce i w szafkach, przybory kuchenne, płyn do mycia naczyń, do dezynfekcji zmywarki, lodówki, ściereczki, worki na śmieci, itp. Na terenie hotelu dostępny jest niezbędny sprzęt: żelazko, czajniki, mikser, blender, mikrofalą, kuchenka z płytą elektryczną do gotowania, zmywarka do naczyń, odkurzacz, itp.
- ✓ **Pomieszczenia magazynowe** – służą do przechowywania trwałych produktów żywnościowych, odrębne jest do przechowywania środków chemicznych, odzieży, pościeli i sprzętów wydawanych klientom.
- ✓ **Salę konferencyjną** – wyposażona w meble, stół, krzesła. Pomieszczenie ma rozsuwaną ścianę, co pozwala na prowadzenie zajęć grupowych. Na sali prowadzone są grupy dla ofiar, spotkania społeczności, spotkania zespołu terapeutycznego, szkolenia, itd.
- ✓ **Pokój biurowy** – zajmują pracownicy merytoryczni PIK (interwencji, dyżurni). Umożliwia wykonywanie czynności służbowych przez całą dobę. Wyposażony w biurka, krzesła, zamykane na klucz szafy na dokumenty, szafy ubraniowe, kanapę, niezbędny sprzęt biurowy.

Osobom przyjętym w trybie interwencyjnym i nie posiadającym własnych dochodów, a przebywającym w Hostelu zapewnia się środki czystości higieny osobistej oraz wyżywienie w postaci 5 pełnowartościowych posiłków dziennie (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja). Żywność jest dostarczana z Placówki Opieki Doraźnej Azyl, mieszczącej się pod tym

samym adresem co Hostel SOW. Posiłki zawierają wymagane normy kaloryczne. Są bezpieczne, sposób ich przygotowywania regularnie podlega kontroli sanepidu.

Poza tym w SOW są dostępne trwałe produkty żywnościowe dla osób przyjmowanych w nocy, w trybie interwencyjnym lub osób, które wyrażają wolę samodzielnego ich przygotowywania. Produkty te są używane też w kuchni treningowej do terapii, w czasie treningu umiejętności społecznych. Polega on między innymi na uczeniu gospodarowania budżetem domowym, umiejętności robienia ekonomicznych zakupów, efektywnego wykorzystywania produktów spożywczych, nauce gotowania, pieczenia. W Hostelu wydawane są wówczas trwałe produkty żywnościowe: makarony, sosy, konserwy, mleko, ryż, mrożonki, przyprawy, mąka, jajka, itp. Osoby przebywające w Hostelu otrzymują inne podstawowe produkty spożywcze, takie jak: herbata, cukier. Dzieci dodatkowo otrzymują słodczyce, owoce, w okresie świątecznym paczki, itd. Wyżywienie jest bezpłatne dla osób, których dochód nie przekracza aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego (art. 8 ust. 1 pkt.1 ustawy z dn. 12 marca 2004r. o pomocy społecznej z późn. zm.). Weryfikacja następuje na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez pracowników socjalnych SOW. W trybie interwencyjnym każda osoba otrzymuje wyżywienie, każda sytuacja jest rozpatrywana indywidualnie.

Ad. D. Kwalifikacje osób zatrudnionych w SOW:

W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na dzień kontroli (zgodnie z wypowiedzią oraz zestawieniem okazanym przez Kierownika SOW) zatrudnionych było 25 pracowników merytorycznych (z wyłączeniem pracownika administracyjnego oraz kadry kierowniczej, tzn.:

- **7 psychologów** z ukończonymi studiami II stopnia na kierunku psychologia, wymaganym 3 letnim stażem pracy;
- **7 pedagogów** z ukończonymi studiami II stopnia na kierunku pedagogika z 5 letnim stażem pracy zawodowej, przy czym czterech pedagogów pracuje ze sprawcami przemocy w rodzinie realizując program korekcyjno-edukacyjny (Ośrodek przy uli. Wiśniowej 3 w Kielcach), natomiast pozostałe trzy osoby (w tym jedna zatrudniona na podstawie umowy zlecenia) pracują z ofiarami przemocy w rodzinie;
- **2 pracowników socjalnych** z 5- letnim stażem pracy, **2 st. specjalistów pracy socjalnej**;

- **1 terapeuta** – studia II stopnia na kierunku pedagogika, ukończone Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, szkolenie pn. Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach, kurs pn. Szkoła dla Rodziców (pracujący na co dzień z osobami w PIK-u ul. Kollątaja 4);
- **1 prawnik** – mgr prawa, aplikacja radcy prawnego udzielający poradnictwa zarówno klientom Hostelu jak i osobom korzystającym z placówki ambulatoryjnej.

7. Podstawa dokonanych ustaleń

Ustaleń dokonano w oparciu o:

- ustne wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pani Grażyny Pisarczyk oraz jej Z-cy Pani Marii Pokladek
- udostępnioną przez Kierownika SOW dokumentację.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono:

1. Hostel Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na bieżąco zaspokaja potrzeby bytowe osób w nim przebywających. Odpowiednio wyposażona baza lokalowa w wystarczającym stopniu zapewnia bezpieczne warunki osobom w nim przebywającym.
2. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach podejmuje w szerokim zakresie działania interwencyjne oraz działania polegające na zapewnieniu schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i dzieciom pozostającym pod ich opieką.
3. Urozmaicone działania terapeutyczne – wspomagające prowadzone przez SOW na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie są dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i sytuacji życiowej.
4. Obszar usług świadczonych przez SOW, o których mowa w pkt. 1 – 3, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, jest zgodny z wymogami wskazanymi w § 1 ust. 1-2 *Rozporządzenia z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.*
5. Specjaliści zatrudnieni w SOW pracujący na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, o których mowa w § 2. Ust. 1 w/w Rozporządzenia posiadają kwalifikacje zgodne z obowiązującymi wymogami.

Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole – w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu – do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Ponadto zgodnie z § 18 ust. 1 w/w rozporządzenia Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo do odmowy podpisania protokołu – z podaniem w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania – pisemnych wyjaśnień przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony jednostki kontrolującej:

Dariusz Łuczak

Anna Korcipa

Ze strony jednostki kontrolowanej:

.....

Data sporządzenia protokołu:

Data podpisania protokołu:.....